

УДК 378.4:504:001.895.008

*В.С. ШЕБАНІН, доктор технічних наук, професор,
член-кореспондент НААН, ректор
Миколаївського національного аграрного університету*

Концептуальні засади і пріоритетні напрями ефективного розвитку аграрного університету

Постановка проблеми. Одним із найважливіших факторів підвищення ефективності функціонування підприємств АПК та рівня конкурентоспроможності виробленої ними продукції є запровадження у виробництво інновацій. Як зазначено в Законі України «Про інвестиційну діяльність», інноваційна діяльність – одна із форм інвестиційної діяльності, яка здійснюється з метою впровадження досягнень науково-технічного прогресу у виробництво і соціальну сферу, що включає: випуск та поширення принципово нових видів техніки і технологій, прогресивні міжгалузеві структурні зрушення, фінансування фундаментальних досліджень для здійснення якісних змін у стані продуктивних сил, розробку та впровадження нової, ресурсозберігаючої технології, призначеної для поліпшення соціального й екологічного становища.

У здійсненні інноваційної діяльності останніми роками все більшу роль мають відігравати університети. У сучасних умовах кардинально трансформуються і вимоги до них, які змушені переорієнтовуватися на системи підприємницького типу.

Як вказано у Положенні «Про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності», інноваційна освітня діяльність – це розроблення, поширення та застосування освітніх інновацій. С.Б. Семенюк [8] трактує цей вид економічної діяльності як нововведення у методичному забезпеченні навчального процесу (створення методичної літератури,

електронних підручників), у технологіях процесу навчання (дистанційне навчання в Інтернет-класах, навчання спільно із розробниками інноваційних технологій), надання інноваційних освітніх послуг (наукові розробки, проекти, дослідження) тощо. Система інноваційної діяльності аграрних ВНЗ має власні підсистеми, серед яких:

- ✓ освітня – надання освітніх послуг, що відіграє одну з найголовніших ролей у формуванні, розвитку й реалізації інтелектуального капіталу;
- ✓ науково-інтелектуальна – передбачає створення новацій і наукових кадрів;
- ✓ ресурсна – забезпечення матеріальними, фінансовими та інформаційними ресурсами;
- ✓ управлінська – планування, організація, мотивація інноваційної діяльності й контроль за її здійсненням;
- ✓ іміджева – формування суспільної думки про аграрний ВНЗ для збільшення кількості абітурієнтів, замовлень на виконання наукових досліджень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемою ефективного розвитку інноваційної діяльності взагалі та інновацій у зв'язках науки, освіти і виробництва зокрема займаються такі вчені-економісти, як С.І. Дем'яненко [1], Р.Ф. Друкер [2], Lim Woodhill [3], М.В. Зубець [4], Г.М. Калетнік [5], М.Ф. Кропивко [6], Л.І. Курило [7], П.Т. Саблук [7], С.Б. Семенюк [8], Н.М. Сіренко [9], О.Г. Шпикуляк [7], О.В. Шубравська [10], Julian Birkinshaw [11]

© В.С. Шибанін, 2014

та ін. Однак далеко не всі пов'язані з нею питання є до кінця вирішеними.

Мета статті – розгляд сутності й важливості інноваційної діяльності у формуваннях АПК і, насамперед, – інноваційної освітньої діяльності вищих навчальних закладів, її організації у Миколаївському національному аграрному університеті, виявлення існуючих у цій сфері проблем та розроблення заходів щодо поліпшення стану справ.

Виклад основних результатів дослідження. Сутність традиційного завдання університету щодо задоволення потреб практичної діяльності останнім часом зміщується з потреб у кадрах зі стійкими знаннями й навичками механічного виконання завдань до потреби в творчо й інноваційно мислячих кадрах, здатних навчатися протягом життя. Виходячи з цього, інноваційна аграрна освіта повинна розглядатися як процес і результат цілеспрямованого формування окремих знань, умінь та методологічної культури, а також комплексної підготовки фахівців аграрного сектора за рахунок відповідних методів навчання.

Головне завдання, яке покладається на інноваційний вид діяльності аграрних ВНЗ, це навчання майбутніх фахівців, які на основі одержаних знань могли б репродукува-

ти нові знання, мотивування й залучення студентів до інноваційної діяльності, адже аграрний сектор економіки потребує фахівців нової формації з накопиченим інноваційним потенціалом, сформованими уміннями його практичної реалізації, варіативністю професійного мислення.

У розв'язанні вказаних вище завдань певну роль має відіграти також Миколаївський національний аграрний університет, професорсько-викладацький склад якого зорієнтований на проектну, дослідницьку та підприємницьку діяльність. Нині наш університет – потужний центр Півдня України із підготовки сучасних фахівців для АПК і проведення наукових досліджень у цій сфері. На дев'яти факультетах (розташованих у шести навчальних корпусах) і в 17 відділеннях в університеті навчаються понад 8500 студентів. Крім того, у складі університету функціонують чотири коледжі та шість інститутів, 10 проблемних лабораторій, 17 навчально-консультативних відділень у районах області, 96 філій кафедр на виробництві. Ефективно організовано роботу навчально-науково-практичного центру, площа сільськогосподарських угідь якого становить 1325,5 га, з яких 1010,15 га ріллі (з них 453,53 га сертифіковано як «органічні»).

Рис. 1. Кількість галузей знань і напрямів підготовки фахівців у Миколаївському НАУ*

* Авторська розробка.

На сучасному етапі за 8 галузями знань (рис.1) МНАУ проводить підготовку бакалаврів за 10 спеціальностями, спеціалістів

(9 спеціальностей) і магістрів (15 спеціальностей). Останніми роками одержано ліцензію на підготовку таких перспективних ма-

гістерських спеціальностей, як: «Якість, стандартизація та сертифікація», «Менеджмент інноваційної діяльності», «Менеджмент природоохоронної діяльності», «Розведення та селекція тварин», «Птахівництво», «Промислове звірівництво», «Конярство та кіннозаводство».

Порівняно новою формою об'єднання установ, підприємств і виробничих структур навколо потужного університету або навчального центру, як показує досвід розвинутих країн світу, є так звані наукові парки, долини, комплекси або консорціуми. Їхньою головною метою є стимулювання розробки й впровадження нових технологій з академічних навчальних та наукових установ безпосередньо у виробництво.

Миколаївським національним аграрним університетом створено «Науковий парк «Агроперспектива» за участю ТОВ «Соняч-

не світло – Миколаїв» і ПАТ «Добробут». Метою наукового парку є розвиток науково-технічної діяльності, ефективного та раціонального використання наявного наукового потенціалу, матеріально-технічної бази для комерціалізації результатів наукових досліджень і їх запровадження на вітчизняному й закордонному ринках за умов поєднання виробничих, наукових і комерційних інтересів учасників. Його партнерами будуть технопарки, бізнес-інкубатори, промислові підприємства, академічні й навчально-наукові інститути (університети), інноваційні компанії, міжнародні компанії та фонди, сільськогосподарські підприємства (включаючи приватні), владні інституції.

Найбільш важливі функції й пріоритетні напрями діяльності наукового парку наведено у таблиці.

Функції наукового парку Миколаївського НАУ і фрагменти напрямів його діяльності*

Функції	Фрагменти діяльності
Створення нових видів інноваційного і конкурентоспроможного продукту	Розвиток науково-дослідної та експериментально-технічної бази для наукових процесів і навчання, інформаційної та видавничої діяльності
Інформаційно-методичне, правове та консалтингове забезпечення учасників	Дослідження та розроблення обладнання, комплексів і технологічних процесів аграрного виробництва, зберігання й переробки сировини рослинного і тваринного походження для забезпечення виробництва високоякісних продуктів харчування
Розвиток міжнародного і вітчизняного співробітництва у сфері науково-технічної та інноваційної діяльності, сприяння залученню іноземних інвестицій	Розроблення обладнання і технологічних процесів у сфері альтернативної енергетики екологічно чистих альтернативних джерел енергії та видів палива й енергетичної сировини
Організація ефективного господарювання, поліпшення забезпечення соціально-економічних потреб учасників	Забезпечення комплексного і сталого розвитку сільських територій, малого й середнього підприємництва, сільських громад та добробуту родин
Організація демонстраційних полів, сортопробування, підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації кадрів на замовлення	Сортовипробування: 146 сортів і гібридів овочевих культур іноземного виробництва на площі 4,5 га; 88 сортів та гібридів зернового, цукрового, віничного й суданського сорго іноземного та вітчизняного виробництва (9 га); 60 сортів озимої пшениці й озимого ячменю (2,5 га); вирощування гібридного насіння кукурудзи; будівництво сучасної системи зрошування (276 га); проведення Днів поля тощо. Розробка і запровадження сучасних систем мікро- та макроживлення, хімічного й біологічного захисту рослин
Збереження та розширене відтворення родючості ґрунтів	Проведення аналізу ґрунту на сучасному обладнанні за Державними стандартами України та Міжнародними стандартами ISO; розроблення методики оцінки якості земель і ступеня деградації ґрунтового покриву агроландшафтів у рамках діяльності Національного інноваційного кластера «Родючість ґрунтів»

* Авторська розробка.

Створення наукового парку дасть змогу Миколаївському НАУ організувати надсучасне виробництво для підвищення рівня

якісної практичної підготовки студентів, формування у них інноваційного мислення та активізувати науково-інноваційну діяль-

ність університету. Для цього будується система наукового супроводу на основі відпо-

відних проектів виробництва й обслуговування (рис. 2).

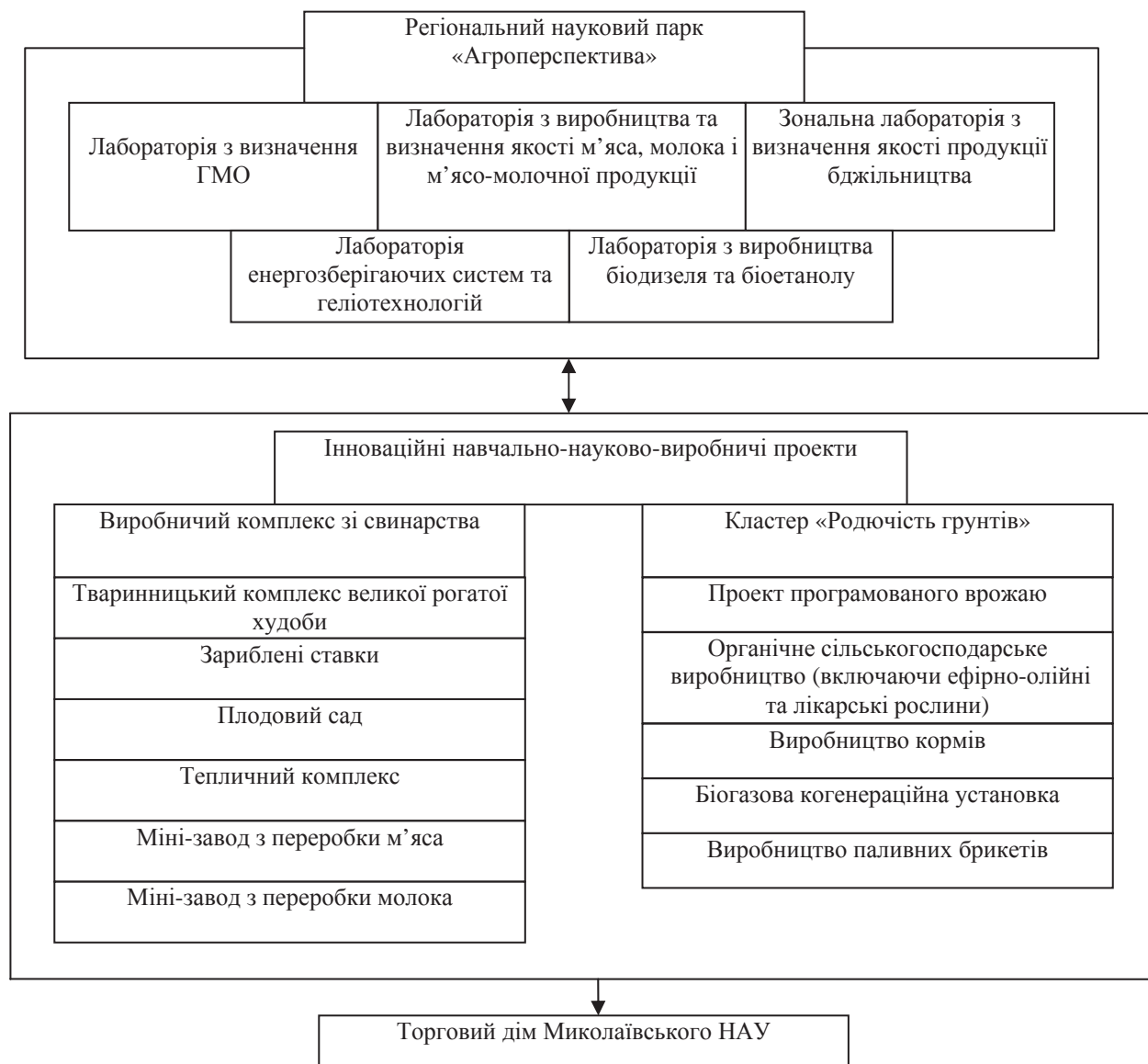

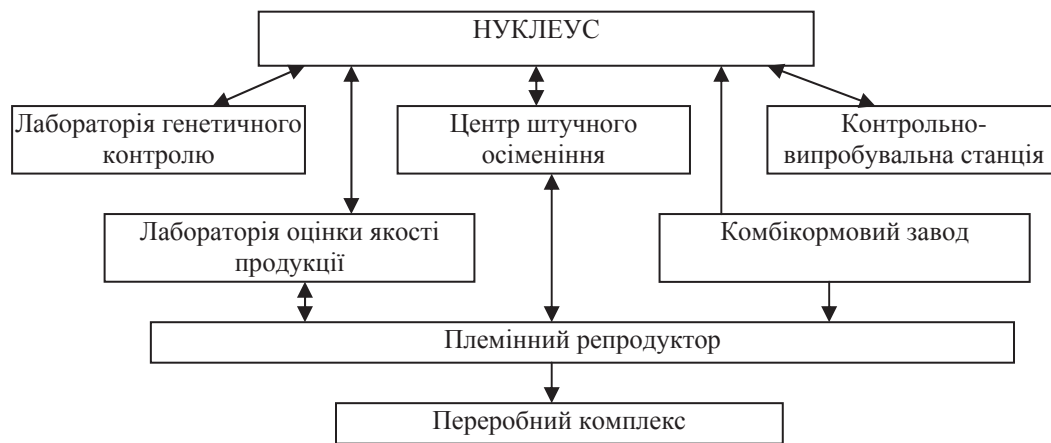
Рис. 2. Система інноваційних проектів Миколаївського НАУ з інтеграції аграрної освіти, науки і виробництва*

*Авторська розробка.

Університетом складено програму послідовного освоєння вказаних на рисунку проектів, що розрахована до 2018 року. На першому етапі планується освоїти проект будівництва навчально-науково-виробничого комплексу зі свиначства, в якому передбачено використання в навчальному процесі світових розробок і технологій, розробку рекомендацій виробництву. Виробничою складовою проекту є: забезпечення населення Миколаївської області та інших регіонів високоякісною й екологічно чистою свининою власного виробництва; виробництво

якісних племінних ресурсів для господарств регіону та країни.

Проектом передбачається, що свинокомплекс на 2070 гол. щоденного утримання буде споруджено на вільній ділянці, що належить Миколаївському НАУ. У складі свинокомплексу є всі структурні одиниці, необхідні для інноваційного розвитку галузі, які взаємозв'язані між собою (рис. 3). Цехи комплексу (відтворення, відгодівлі, первинної переробки) будуть оснащені сучасним обладнанням.

**Рис. 3. Складові навчально-науково-виробничого свиногокомплексу
Миколаївського національного аграрного університету***

*Авторська розробка.

Комплекс розрахований на утримання 210 гол. основних свиноматок, кількість реалізованого товарного молодняку за рік становитиме 3900 гол., у тому числі племінного – 1304 гол. За розрахунками, середня багатоплідність свиноматок дорівнює 11,2 гол., середньодобовий приріст – 750-950 г, маса свиней до реалізації – 120 кг, обсяг реалізації м'яса в забійній масі – 468 т за рік.

У навчально-науково-виробничому свиногокомплексі планується одержувати й збувати племінний молодняк великої білої породи свиней, ландрас, дюрок, п'єтрен. У процесі реалізації відгодівельного поголів'я переробним підприємствам використовуватиметься вся туша. І племінні, й товарні свині відповідатимуть вимогам стандартів.

Вартість інвестиційних витрат за проектом дорівнює 68829 тис. грн, у тому числі 66424 тис. грн – на будівництво та придбання обладнання, 660 тис. грн – придбання основного стада свиней. Термін окупності проекту – 5 років.

Слід мати на увазі, що з освоєнням проекту додатково буде створено 25 робочих місць, а також умови для якісної практичної підготовки студентів, підвищення кваліфікації фахівців-технологів із виробництва продукції тваринництва.

Окремо слід відзначити важливість інших проектів університету. Наприклад, реконструкція тваринницького комплексу великої рогатої худоби уможливить модернізацію виробничих потужностей галузі, впровадження в навчальний процес сучасних тех-

нологій (доїння та первинна обробка молока, кормовиробництво, утилізація відходів, у т. ч. для одержання біопалива), зробити діяльність тваринницького комплексу високорентабельною.

Проект – кластер «Родючість ґрунтів», який розпочав функціонувати з 2010 року, передбачає моніторинг ґрунтів Південного регіону та створення сучасної бази стану ґрунтів на основі ГІС-технологій. Буде створено системи: протиерозійного захисту й відновлення родючості еродованих ґрунтів у сучасних умовах; інформаційної підтримки інноваційних технологій збереження та розширеного відтворення родючості ґрунтів; підготовки й підвищення кваліфікації наукових і виробничих кадрів для реалізації інноваційного процесу в рамках сфери діяльності кластера.

Згідно з проектами будівництва міні-заводів із переробки м'яса й молока планується виробництво найкращого асортименту продукції, поліпшення її якості, забезпечення сучасного рівня обробки, пакування, маркетингу. Ці об'єкти будуть базою для професійного стажування, навчальної та виробничої практики студентів.

Будівництво тепличного комплексу дасть змогу налагодити використання найновітніших світових розробок і технологій, виробництво екологічно чистої продукції овочівництва (огірки, помідори), впровадження інтенсивних технологій. А реалізація проекту програмованого врожаю, насамперед, передбачає підвищення родючості аграрних

земель і за рахунок комплексу дій – одержання програмованого врожаю сільськогосподарських культур високої якості.

Особливої уваги заслуговують також енергозберігаючі проекти: будівництво біогазової когенераційної установки для виробництва біогазу та електроенергії (передбачає одержання екологічно чистого палива й використання порівняно дешевого біопалива для потреб навчально-науково-практичного центру (ННПЦ) університету); створення науково-виробничої лабораторії з досліджень виробництва біологічних видів палива (біодизеля та біоетанолу на основі удосконалення методів і технологій їх виробництва); створення наукової лабораторії з вивчення й впровадження енергозберігаючих систем та геліотехнологій (використання найновітніших світових розробок і технологій, розроблення та впровадження енергозберігаючих технологій, заснованих на використанні енергії сонця).

Важливе місце у здійсненні інноваційної діяльності займає розроблена Миколаївським національним аграрним університетом спільно з головним управлінням агропромислового розвитку облдержадміністрації обласна цільова економічна програма підтримки розвитку сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів на період до 2017 року. Її метою є удосконалення соціально-економічних та організаційних умов для створення сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів, формування їх інфраструктури, зняття перешкод на шляху до організованого аграрного ринку особистим селянським, фермерським господарствам і фізичним особам – сільськогосподарським товаровиробникам, підвищення рівня добробуту й зайнятості сільського населення, розвитку сільських територій.

Програма виконується двома етапами: перший етап (2014–2015 рр.) – створення восьми показових сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів, заводу з переробки молока – у Головному обслуговуючому кооперативі на базі ННПЦ Миколаївського НАУ; на другому етапі (2016–2017 рр.) планується організувати такі ж, як і перелічені вище формування у Головному обслуговуючому кооперативі – на ба-

зі Новобузького коледжу Миколаївського національного аграрного університету (Новобузький район Миколаївської області), а також створити відповідні структури на базі Мигійського коледжу Миколаївського НАУ у Первомайському районі Миколаївської області. На створення зазначеного кооперативного формування будуть спрямовані кошти: державного бюджету – 6 млн грн; обласного бюджету – 5 млн грн; інші джерела – 1 млн грн.

Виконання заходів Програми сприятиме інтеграції сільськогосподарських товаровиробників області до аграрного простору Європейського Союзу, а саме – розбудові інфраструктури кооперативного сегмента аграрного ринку, розвитку сільської місцевості, розширенню сфери зайнятості сільського населення та підвищенню рівня його добробуту. Ресурси, передбачені Програмою, буде спрямовано на створення комплексу молочно-чарських кооперативів і міні-заводів із переробки молока.

Для ефективного здійснення відповідних інноваційних змін необхідно активізувати взаємодію аграрних ВНЗ з іншими секторами науки й агропромисловими компаніями, розвивати нові форми їх організації та установ Національної академії аграрних наук України. Певний досвід законодавчого регулювання, створення й функціонування навчально-науково-виробничих комплексів (ННВК) вже мають Білорусь, Росія, Казахстан. Його слід застосовувати і в Україні. За даними Г.М. Калетніка [5], нині близько сотні навчальних закладів функціонують за принципом трикутника «навчальний процес – наука – виробництво» у ФРН, Франції, Бельгії, Нідерландах.

До числа факторів, що негативно вплинули на розвиток науки та освіти в нашій країні, передусім відносять дефіцит бюджетних коштів, економічну й соціальну нестабільність, невідповідність матеріально-технічної бази потребам науки та освіти, зменшення контингенту як наукових, так і педагогічних працівників, а також зниження їхнього престижу.

Важливими шляхами усунення вказаних недоліків є: удосконалення нормативно-правової бази щодо забезпечення належного

розвитку інноваційної діяльності в Україні; запровадження функціональних принципів державного управління інноваційною діяльністю; створення єдиної національної інноваційної системи, основними складовими якої є формування загальнодержавної системи автоматизованого пошуку, збору, обробки, систематизації, зберігання, поширення інформації у сфері інноваційного розвитку; підвищення рівня науково-технічного потенціалу у сфері інноваційної діяльності; створення ефективної системи телекомунікацій; орієнтованість більшості програм на комерціалізацію технологій; запровадження нововведень. Саме університети повинні не лише наслідувати тенденції інтелектуального ринку, а й формувати його самі, готуючи фахівців, якість яких випереджає вимоги суспільства.

Державна інвестиційно-інноваційна політика має бути спрямована на забезпечення ефективності наданої виробничим формуванням підтримки, усунення диспропорцій, досягнення оптимальних співвідношень між розвитком виробничої та невиробничої сфер економіки країни, стимулювання інвестиційної діяльності як вітчизняних, так й іноземних інвесторів. Вона реалізується через механізми і прямого, й непрямого економічного регулювання. Перше з них здійснюється фінансуванням державних галузевих та спеціальних цільових інвестиційно-інноваційних програм, а друге – за допомогою пільгового оподаткування й кредитної підтримки, удосконалення системи амортизаційних відрахувань, субсидій тощо.

Стосовно регіональних інноваційних програм слід зазначити, що вони мають бути комплексом взаємозв'язаних заходів, спрямованих на розв'язання найважливіших проблем інноваційного розвитку регіону, його провідних галузей і територій. У зв'язку з цим необхідно наголосити, що реформування та інноваційний розвиток аграрної освіти і науки України може бути активізовано за рахунок поширення різних форм спільного проведення науково-дослідних робіт, які передусім спрямовані на забезпечення великих технологічних проривів для освіти, науки й виробництва. Розв'язання таких завдань потребує вико-

нання складних науково-дослідних програм, залучення фінансових, матеріально-технічних та інтелектуальних ресурсів. Виникає необхідність у науково-технічній кооперації в інноваційних процесах, які являють собою об'єднання установ і організацій із метою координації освітньо-наукової, інноваційної, виробничої діяльності. Така кооперація націлена на виконання довгострокових інноваційних завдань, пов'язаних із глобальним поширенням нової техніки і технології, скорочення строків розробки й освоєння інноваційних проектів, переважно інтенсивним розвитком галузей аграрного сектору економіки України.

Існує кілька видів стратегічних альянсів. Найпоширенішими і найбільш адекватним сьгоднішнім вимогам суспільства до аграрної освіти й науки України є регіональні консорціуми, які є добровільним об'єднанням учасників для координації освітньо-наукової, інноваційної, виробничої діяльності. До консорціуму можуть входити підприємства й організації різних видів діяльності та обсягу виробництва, різних форм власності. Учасники консорціуму зберігають свою повну господарську самостійність і підпорядковуються обраному ними виконавчому органу в тій частині діяльності, яка відповідає цілям консорціуму.

У рамках консорціуму є можливим: проведення науково-технічних досліджень, які складно здійснювати самостійно через значні витрати й ризики; розподіл витрат на виконання науково-дослідної роботи між учасниками; об'єднання учасниками дефіцитних матеріальних і людських ресурсів для виконання науково-дослідної роботи, інтеграції науки, освіти та виробництва; повний доступ до результатів дослідження і право на їхнє використання на базі виробничих підрозділів.

Отже, з метою реформування, оптимізації структури, інноваційного розвитку аграрної освіти, науки й виробництва найбільш дієвою та оптимальною є співпраця у рамках створення навчально-науково-виробничих консорціумів. Подібні об'єднання є доцільними на регіональному рівні, оскільки дають змогу врахувати специфіку всіх учасників консорціуму.

Створення навчально-науково-виробничого Консорціуму аграрних вищих навчальних закладів уможлиблює:

спільно й раціонально використовувати ресурсний потенціал усіх учасників, а саме: науково-педагогічний потенціал і матеріально-технічну базу всіх членів Консорціуму, що дає можливість забезпечити сталий або зрівноважений розвиток аграрного сектору економіки України, динамічний розвиток аграрної науки та освіти;

ефективно залучати науково-педагогічних працівників аграрних вищих навчальних закладів й інших учасників Консорціуму до спільної науково-дослідної, навчальної, інноваційної, виробничої діяльності;

підвищити дієвість практичної підготовки молодих фахівців за різними галузями знань через активізацію співпраці аграрних вищих навчальних закладів, наукових установ і організацій, підприємств, у тому числі через запровадження стажування студентів;

ефективно використовувати інформаційні ресурси й бібліотечні фонди всіх учасників Консорціуму для потреб студентів, аспірантів, докторантів і професорсько-викладацького складу. Спільна підготовка навчально-методичних матеріалів, посібників та підручників для поліпшення якості підготовки фахівців за усіма галузями знань;

враховувати під час формування навчальних планів пропозиції підприємств-членів Консорціуму для забезпечення якості підготовки фахівців і ефективної реалізації безперервної ступеневої освіти (молодший спеціаліст – бакалавр, бакалавр – спеціаліст – магістр – аспірант – докторант);

забезпечувати ефективну реалізацію дистанційної освіти створенням Web університетів, у тому числі із залученням фахівців наукових установ та організацій, підприємств;

запровадити систему сертифікатної освіти, коли студенти одного вищого навчального закладу можуть опанувати модулі з навчальних дисциплін і одержувати навчальні кредити в іншому вищому навчальному закладі – члені Консорціуму й одержувати сертифікати відповідно до ЄКТС. Проходити курси з підготовки до складання кандидатських іспитів і складати їх;

створити загальну дієву систему підготовки науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації для потреб регіону з організацією курсів підвищення кваліфікації, у тому числі на базі наукових установ та організацій, підприємств, створення відповідних спеціалізованих рад по захисту кандидатських і докторських дисертацій;

інтегрувати зусилля у проведенні комплексних та ґрунтовних наукових досліджень відповідно до пріоритетних напрямів наукових досліджень, апробації наукових досліджень, у тому числі у міжнародних фахових виданнях;

проводити спільні науково-практичні конференції з актуальних напрямів дослідження за участі всіх учасників Консорціуму, подання резолюцій конференцій до органів державної влади з метою оновлення й поглиблення напрямів наукових досліджень;

забезпечувати трансфер інновацій;

спільно вирішувати соціальні проекти з метою підвищення рівня соціальної відповідальності всіх учасників Консорціуму.

Слід підкреслити, що ННВ Консорціум аграрних ВНЗ є добровільним об'єднанням. До його складу можуть входити вищі навчальні заклади I-IV рівнів акредитації, науково-дослідні установи, науково-виробничі підприємства, технопарки, наукові парки та інші підприємства й організації незалежно від їхньої відомчої приналежності та форм власності, у тому числі й іноземні, заінтересовані в розвитку та удосконаленні науки й освіти в Україні, сприятимуть прискоренню науково-технічного прогресу, трансферу інновацій. Наприклад, якщо створюється Консорціум південного регіону, крім вищих навчальних закладів, до його складу можна було б включити корпорацію «Науковий парк Миколаївського НАУ «Агроперспектива», що позитивно сприяло б розвитку науково-технічної діяльності та бази навчання студентів усіх учасників консорціуму. Включення подібних різнопланових навчально-наукових і науково-практичних центрів (інститутів) до складу Консорціуму, звичайно, дасть змогу підняти підготовку фахівців для аграрного сектору економіки на новий рівень.

Висновки. Помітну роль у здійсненні інноваційної діяльності в АПК України повинні відігравати вищі навчальні заклади і, насамперед, – університети, які мають поступово перетворюватися на системи підприємницького типу. Це повною мірою стосується й Миколаївського національного аграрного університету, в якому ефективно організовано роботу навчально-науково-практичного центру.

Університетом створено «Науковий парк Миколаївського національного аграрного університету «Агроперспектива», де передбачається сформулювати вказані у статті спеціалізовані структури. Розроблено низку енергозберігаючих проектів і обґрунтовану програму підтримки обслуговуючих кооперативів Миколаївщини.

Для ефективного здійснення відповідних інноваційних змін необхідно активізувати

взаємодію аграрних ВНЗ з іншими секторами науки та агропромисловими структурами. Державна інвестиційно-інноваційна політика має бути спрямована насамперед на досягнення оптимальних співвідношень між розвитком виробничої й невиробничої сфер економіки країни, стимулювання інвестиційної діяльності вітчизняних, а також іноземних інвесторів. Важливе значення матиме створення регіональних навчально-науково-виробничих консорціумів аграрних вищих навчальних закладів.

Запровадження інноваційно-інвестиційних проектів «Інтеграція аграрної освіти, науки, виробництва» Миколаївського НАУ відіграватиме особливу роль у практичній підготовці майбутніх фахівців з усіх спеціальностей.

Список використаних джерел

1. Дем'яненко С.І. Інноваційне зростання – основа стабільності агропромислового комплексу / С.І. Дем'яненко // Наука та інновації. – 2005. – Т.1, №1. – С.87-98.
2. Druker P.F. Post-Capitalist Society / Peter Ferdinand Druker. – New-York: Harper Business, 1993. – 232 p.
3. Jim Woodhill. Capacities for Intuitional Innovation: Complexity Perspective / Jim Woodhill // IDS Bulletin. – May 2010. – V.41, N 3. – P. 47-59.
4. Зубець М.В. Науково-організаційна база інноваційного розвитку аграрної науки / М.В. Зубець, С.А. Володін // Вісн. аграр. науки. – 2009. – №6. – С.7-13.
5. Калетнік Г.М. Науково-навчально-виробничий комплекс як концепція механізму переходу агропромислового виробництва на інноваційну модель розвитку / Г.М. Калетнік // Економіка АПК. – 2013. – №9. – С.5-11.
6. Кропивко М.Ф. Організаційні форми впровадження інновацій в агропромислове виробництво з використанням потенціалу аграрної науки / М.Ф. Кропивко, Т.С. Орлова // Економіка АПК. – 2007. – №7. – С.11-18.
7. Інноваційна діяльність в аграрній сфері: інституціональний аспект : монографія / [П.Т. Саблук, О.Г. Шпикуляк, Л.І. Курило та ін.]. – К. : ННЦ «ІАЕ», 2010. – 706 с.
8. Семенюк С.Б. Маркетинг інновацій на ринку освітніх послуг / С.Б. Семенюк // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2012. – №2. – С.39-43.
9. Сіренко Н.М. Управління стратегією інноваційного розвитку аграрного сектора економіки України / Н.М. Сіренко. – Миколаїв, 2010. – 416.
10. Шубравська О.В. Розвиток агроінноваційної діяльності в Україні / О.В. Шубравська // Економіка АПК. – 2007. – №7. – С.11-18.
11. Julian Birkinshaw. The 5 Myths of Innovation / Julian Birkinshaw, Cyril Bouguet and J.L. Barsoux // Mit Sloan management review. – winter 2011. – Vol. 52, N 2. – P. 43-50.

Стаття надійшла до редакції 06.11.2013 р.

* * *